

преживяваше летаргиченъ сънъ и въпрѣки голѣмото му значение за народната култура, тогава наново се потърсиха старитѣ знамена-символи на българското читалище. Тази роля изпълниха съ достоинство други просвѣтени граждани, които възкресиха българското читалище за нови задачи. Това бѣха организиранитѣ грижи на Върховниятъ Читалищенъ Сюзъ, който наново събуди нашето читалище за неговата възродителна служба на народа ни. Този Сюзъ бѣше втория и вѣренъ будителъ за културтрегерската роля на народното читалище.

Голѣмитѣ успѣхи, които този Сюзъ пожъна още въ първитѣ години, привлече вниманието на нашата държава, която създаде, чрезъ Министерството на Народното Просвѣщение, специалния законъ за читалищата. Това ново покровителство на заслужилото българско читалище, като органъ-институтъ за извънучилищно образование на народа, бѣше отъ голѣмо значение за преуспѣване на тѣзи просвѣтни огнища.

Днесъ, когато новото време създава условия за възходъ на народното творчество, залогъ за по-свѣтли бѣднини на народа ни, подъ закрилата на държавната властъ народното читалище и неговитѣ дейци ще намѣрятъ най-благоприятни подбуди за служене на родната култура.

Като се възхищаваме отъ безпредѣлната и изпълнена съ ентузиазъмъ работа на читалищата, които отбелязватъ една свѣтла страница на нашето национално съзнание въ миналото, трѣбва да възвѣрнемъ онзи жаръ на дейность и за днешно време. Повече отъ всѣкога задачитѣ на читалището сж необходими за днешния политически моментъ на държавата, която търси нови морални ценности за нейното културно и стопанско издигане. За тази обновителна служба нашето читалище има сега най-благоприятни условия. Неговитѣ неуморни уредници — интелигенцията въ нашитѣ селища, сж вече освободени отъ призрацитѣ на умразата и гонидбата отъ неотговорнитѣ фактори въ миналото. Единъ отъ тѣзи будители на народното съзнание и културенъ деецъ е и българскиятъ учителъ, който съ своята преданна работа, както въ миналото, така и сега, съ неговия идеализъмъ, ще донесе истинската обнова и ще закрепи духътъ на новото време, който трѣбва да пребже между народа.

Всички тия условия, трѣбва да се отбележи, ще бждатъ необходими, за да се създаде новата струя, да се възкреси нашето читалище за неговата културна мисия въ прераждането на нашия народъ.

Но, понеже нашата действителность за съществуването и дейността на читалищата не е розова, то отбелязанитѣ факти отъ миналото и сега трѣбва да създадатъ условия за събуждане на тия културно-просвѣтни разсадници, както въ градоветѣ, така и, още по-необходими, за селата.

Въпрѣки, че днесъ се полагатъ голѣми грижи отъ цѣлия организационенъ апаратъ на Читалищния Сюзъ да издигне нашето читалище като второ училище за народа, все пакъ голѣма частъ отъ тия читалища живѣятъ анемиченъ животъ. Отъ тѣхъ сж останали само табелитѣ съ изразителнитѣ надписи, които показватъ, че нѣкога около лозунгитѣ-знамена е била събрана армия отъ културни ратници, мобилизирани за завладяване на културно-стопански блага въ държавата.

Ако това положение на тия читалища свива сърдцето до болка и отъ гърдитѣ се изтрѣгва дълбока въздишка, трѣбва да потърсимъ причинитѣ за смъртѣта или за агонизирация имъ животъ.

Нѣма по-голѣма и фатална прѣчка за развитието на читалищата